

Skattelovene og Tiendeloven, idet man har indrettet det saaledes, at disse skulle indbringe i det væsentlige saa meget, som er fornødent til at dække Tiendelovens Udgifter med; det er et nyt Led, som er føjet ind i de samlede Skattelovforslag. Jeg behøver ikke at gentage, hvilket uhyre Tilbageskridt der er foregaaet, ved at man har koblet Toldreformen fra Skattelovene og koblet Tiendeloven til. Det blev et helt andet Tog, der kørte frem, efter at dette havde fundet Sted. Jeg tror, at der er nogen Sammenhæng i, hvad der skete den Gang, man blev tilbøjelig til at koble Toldreformen fra Skattelovstoget, man rangerede denne Vogn ud, men saa følte man, at dette Tog ikke vakte saa megen Glæde i Befolkningen; der maatte noget andet til, og saa var det, at den ærede Justitsminister som Folketingsmand for Køge satte en ny Vogn ind, nemlig Tiendeloven, idet han mente, at denne Tilkobling vilde dæmpe noget paa den Uvillie, Toldlovens Frakobling havde vakt i Befolkningen. Det er vistnok et af de politiske Motiver til, at Tiendeloven er kommen ind som Led i den samlede Skattereform. Jeg behøver neppe at udvikle, hvor meget jeg beklager det. Tiendeloven berører jo kun Interesser for et Mindretal i Befolkningen, for en forholdsvis lille Klasse; det er for saa vidt en Klasselov; om det bliver en Klasselov i Ordets slette Forstand, beror paa, hvorledes man former den i Enkelt-heder, paa, hvor meget det hele Samfund skal bløde til Planens Udførelse. Efter de statistiske Oplysninger, der ledsagede Lovforslaget i Fjor ved dets Forelæggelse oppe i det andet Ting, er der i Landet ca. 150,000 Tiendeydere, men af dem er der kun 40,000, som svare en Tiende af nogenlunde stor Værdi, alt det andet er Smaasager, faa Øres eller faa Kroners Værdi. Det er altsaa de 40,000, vi lovgive for. Nu er det rigtigt nok, at vi i og for sig ikke have noget imod, at Tienden afløses for disses Vedkommende; det kommer kun an paa hvorledes.

Der er 3 Punkter i Lovforslaget, som jeg tror særlig bør være Genstand for en alvorlig Udvalgsbehandling. Det er de samme to Punkter, der allerede have været berørte i Dag, og saa Spørgsmaalet om Tiendebanken. Det forekommer mig, at Lovforslaget her er noget underligt, hverken helt eller halvt. Det er ikke den Bank, den højtærede Landbrugsminister foreslog i Fjor i Landstinget. Det var en Bank, der for saa vidt var god Mening i, som Formaalet var at skaffe Tiendeyderne

yderligere Lettelse ved Konverteringen, saaledes at det Beløb, de kom til at svare for Afløsningen, i Virkeligheden maaske blev det 16-dobbelte i Stedet for det 18-dobbelte. Der var taget Forbehold om, at Tiendeyderne i Fremtiden i 55½ Aar skulde svare 2¼ pCt. af Afløsningssummen, hvoraf højst 2 pCt. beregnes i Rente, stod der i Lovforslaget. Tiendebanken havde vel andre Formaal, men ogsaa det at skaffe Yderne en yderligere billig Afløsning. Dette vakte Modstand ikke alene fra Estruppernes Side, men ogsaa fra de frikonservatives Side, derfor forsvandt det lille Ord „højst“ foran 2 pCt.; nu skulle de svare den Procent, man paalægger dem. Nu er denne Bank, som sagt, bleven hverken helt eller halvt, og jeg vilde langt foretrække, at man gik over til et rent Laan. Man har gjort en Indrømmelse i det andet Ting, idet man har bemyndiget Finansministeren til en Gang i Fremtiden tidligere eller senere at optage et saadant Laan, saa hindrede man Tiendeyderne i at faa Fordel derved. Alle disse Bestemmelser trænge sikkert til Undersøgelse i et Udvalg. Jeg er paa dette Punkt ganske enig med det ærede Medlem, der sidst talte, at vi neppe kunne være med til her at bemyndige en hvilken som helst Finansminister til at optage et Statslaan paa maaske 100 Millioner, uden at vi have Spor af Indflydelse paa Tidspunktet, Kursforholdene i det hele ved dette Laans Optagelse. Det er vist ganske utænkeligt, at dette Ting skulde gaa med dertil. Det er jo ikke blot den nuværende Finansminister, der faar denne Bemyndigelse, selv om vi nære særlig Tillid til ham, men en hvilken som helst Finansminister i en kommende Tid. Dette Punkt tror jeg bør være Genstand for en meget alvorlig Udvalgsbehandling, saaledes at vi faa Klarhed der over. Jeg vil anse det for heldigt, nu man er gaaet halvvejs bort fra Bankens Ide, at man gik helt bort derfra.

Det andet Punkt, som vil blive Genstand for en meget alvorlig Udvalgsbehandling, er sikkert det, som den ærede Ordfører fremdrog, nemlig Spørgsmaalet om Afløsning af den Tiende, som er indkøbt af Tiendeyderne selv. Det er et morsomt Spørgsmaal, fordi det stiller hele Tiendeafløsningen i en overordentlig grell Belysning. Der er talt om dette Krav, der kunde rejses fra de Tiendeyderes Side, som ere bleve deres egne Tiende-ejere; der er blevet talt om, at dette Krav var sindssvagt logisk. Logisk er det i Virkeligheden, det kan ikke nægtes, men